DOI: https://doi.org/10.53486/sstc2026.v3.75
CZU: 657.372.3/.4

THE IMPACT OF ECONOMIC VOLATILITY ON ACCOUNTING POLICIES – QUALITATIVE APPROACH

IMPACTUL VOLATILITĂȚII ECONOMICE ASUPRA POLITICILOR CONTABILE – ABORDARE CALITATIVĂ

STAVILĂ Artiom, masterand, specialitatea: Contabilitate, Audit Financiar și Expertiză Contabilă
ORCID: 0009-0007-6999-7557
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România, str. Universității 13
Telefon: + 40 7920806079
e-mail autor: artiom.stavila@student.usv.ro

Abstract: *Economic volatility strongly influences how firms apply accounting policies and report financial performance. Periods of instability affect profits and key financial indicators, reducing predictability and increasing uncertainty in financial reporting. In this context, accounting policies serve not only as technical tools but also as strategic mechanisms for reflecting economic reality and managing risk.*
This paper relies on a review of prior research on the relationship between economic volatility, managerial decision-making, and accounting policy choices. It examines how firms respond to unstable market conditions and how uncertainty affects the timing and scope of accounting adjustments.
The evidence shows that both macroeconomic conditions and managerial decisions drive variations in financial results. During periods of high volatility, firms often adopt a cautious "wait-and-see" approach, delaying accounting changes to reduce risk exposure. Managers also tend to prioritize current assets over liabilities and incorporate uncertainty estimates into their decisions. In addition, high volatility reduces the comparability of financial reports. Under fair value accounting, adjustments based on current market prices further amplify the effects of economic instability on reported performance.
These findings highlight the strategic role of accounting policies in risk management and performance reporting. Flexible accounting policies help firms adapt to changing market conditions and preserve a clearer picture of financial performance. However, greater volatility can weaken consistency and comparability across reports. Therefore, understanding the impact of economic volatility on accounting practices is essential for accurate performance evaluation and prudent financial decision-making.
Keywords: *economic volatility, accounting policies, accounting adjustments, accounting performance*
JEL CLASSIFICATION: M41, O16, D81.

INTRODUCERE

Fluctuațiile economice și financiare, denumite în literatura de specialitate volatilitate economică, influențează modul în care firmele raportează rezultatele financiare și aplică politicile contabile. Impactul instabilității se resimte în mod special asupra profitului și a altor indicatori financiari relevanți, afectând predictibilitatea performanței financiare. Cercetările din domeniu arată că volatilitatea rezultatelor financiare este determinată atât de factorii economici, cât și de deciziile contabile, ceea ce subliniază importanța adaptării aplicării politicilor contabile la condițiile economice (Dichev & Tang, 2008). Lucrarea de față își propune să sintetizeze rezultatele literaturii de specialitate și să analizeze modul în care volatilitatea economică influențează politicile contabile și performanța financiară raportată. Într-un context economic caracterizat prin instabilitate și schimbări rapide, înțelegerea efectelor volatilității asupra contabilității este esențială pentru evaluarea corectă a rezultatelor firmelor.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Această secțiune prezintă analiza literaturii de specialitate, organizată în jurul conceptelor cheie „volatilitate economică”, „politici contabile” și „ajustări contabile” , fiecare articol fiind discutat separat pentru a evidenția contribuțiile fiecărei cercetări. Studiile analizează cum volatilitatea

economică afectează alegerile legate de politicile contabile a firmelor, punând accent pe modificările realizate în privința câștigurilor și resurselor financiare (Arif et al., 2016). Aceste modificări sunt considerate o formă de investiție, iar cercetarea dezvăluie că, în perioadele de volatilitate mare, firmele au tendința de a amâna ajustările contabile, adoptând o abordare de „așteptare și analiză'' ce vizează reducerea riscurilor economice. Acest fapt subliniază că politica contabilă este un instrument strategic prin care firmele gestionează riscul și iau decizii financiare prudente. Rezultatele cercetării arată că firmele ajustează mai întâi activele curente decât datoriile, deoarece acestea sunt mai sensibile la schimbările economice și influențează mai mult imaginea financiară a firmei. Alte cercetări precum (Goodman și colab. 2018) arată că estimările privind volatilitatea sunt integrate în strategiile contabile ale firmelor, influențând modul în care conducerea ia decizii privind ajustările contabile (Goodman et al., 2018). Astfel, managerii folosesc prognozele de incertitudine economică pentru a regla momentul și amploarea modificărilor în raportările financiare, ceea ce subliniază că aplicarea politicilor contabile este adaptabilă și orientată spre gestionarea riscurilor (Ellahie & Peng, 2021). Studiile privind volatilitatea câștigurilor și incertitudinea mediului economic arată că aceste condiții afectează comparabilitatea informațiilor contabile între firme. În perioade de volatilitate ridicată, diferențele în aplicarea ajustărilor contabile pot face ca rapoartele financiare să fie mai greu de comparat, evidențiind importanța adaptării politicilor contabile la contextul economic și la riscurile anticipate pentru a menține o imagine clară și coerentă a performanței firmelor (Arianpoor & Esmailzadeh Asali, 2023). Cercetările privind contabilitatea la valoare justă arată că politica contabilă aplicată poate accentua impactul volatilității asupra deciziilor contabile. Deoarece valoarea justă reflectă prețurile curente de piață, ajustările contabile înregistrate depind direct de evoluția economică, ceea ce afectează modul și amploarea modificărilor contabile raportate. Studiul subliniază astfel legătura dintre politica contabilă aplicată și reacția managerilor la condițiile de piață (McGregor, 2022). Alte studii aduc în discuție că incertitudinea politicilor economice determină managerii să adapteze tehnicile și strategiile contabile, demonstrând că politica contabilă aplicată este flexibilă și răspunde condițiilor economice (Ozili, 2021). Alte studii au identificat că prognozele manageriale privind volatilitatea reprezintă un instrument esențial prin care firmele își ajustează politicile contabile. Estimările interne ale managerilor influențează momentul recunoașterii veniturilor, ajustările provizioanelor și reevaluările activelor, permițând o reacție pro activă la incertitudinea pieței. Astfel, politica contabilă nu este doar un set de reguli procedurale, ci devine un instrument strategic de gestionare a riscurilor, contribuind la stabilizarea raportărilor financiare și la creșterea credibilității și predictibilității informațiilor financiare pentru investitori și alte părți interesate (Ellahie & Peng, 2021).

Tabelul 1. Efectele volatilității economice asupra politicilor contabile și raportării financiare

Volatilitate	Efect	Opinie	Recomandare
Volatilitatea economică generală	Afectează profitul, indicatorii financiari și reduce predictibilitatea performanței financiare.	Volatilitatea economică influențează direct calitatea și stabilitatea raportării financiare.	Politicile contabile trebuie adaptate periodic la contextul economic pentru a menține relevanța informațiilor raportate.
Volatilitatea ridicată a mediului economic	Firmele amână ajustările contabile și adoptă o abordare de tip „așteptare și analiză" pentru reducerea riscurilor.	În perioade de incertitudine, politica contabilă devine un instrument de prudență managerială.	Se recomandă aplicarea graduală a ajustărilor contabile și fundamentarea lor pe

Volatilitate	Efect	Opinie	Recomandare
			analize prudente ale riscului.
Volatilitatea câștigurilor / rezultatelor financiare	Determină modificări în modul de recunoaștere a veniturilor, provizioanelor și reevaluărilor.	Fluctuația rezultatelor nu este produsă doar de economie, ci și de alegerile contabile ale managementului.	Este necesară documentarea clară a raționamentului profesional și aplicarea consecventă a politicilor contabile.
Incertitudinea economică și diferențele de aplicare contabilă	Reduce comparabilitatea informațiilor financiare între firme și afectează interpretarea performanței.	Comparabilitatea scade atunci când firmele reacționează diferit la aceleași condiții economice.	Se recomandă transparență sporită în prezentarea estimărilor, ipotezelor și ajustărilor contabile.
Volatilitatea pieței în contabilitatea la valoarea justă	Ajustările contabile depind direct de prețurile pieței, amplificând efectul instabilității asupra raportării.	Valoarea justă reflectă mai fidel piața, dar poate accentua volatilitatea raportată.	Se recomandă completarea evaluărilor la valoare justă cu note explicative clare privind sursele și sensibilitatea estimărilor.

Sursă: Prelucrare proprie

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Literatura de specialitate a identificat mai multe domenii sensibile la volatilitatea economică, fapt ce conduce la necesitatea actualizării permanente a politicilor contabile. În condiții de volatilitate economică ridicată, se reduce relevanța și obiectivitatea criteriului valorii juste în evaluarea elementelor din situațiile financiare anuale, întrucât impactul fluctuațiilor pieței asupra activelor și datoriilor evaluate la valoarea justă poate distorsiona imaginea poziției financiare a entității.

Volatilitatea economică influențează modul în care firmele aplică politicile contabile și raportează performanța financiară, afectând profitul și alți indicatori relevanți. Firmele adoptă strategii flexibile, amânând ajustările contabile și prioritizând activele curente pentru a diminua riscurile economice. Estimările privind incertitudinea economică sunt integrate în deciziile manageriale, iar contabilitatea la valoare justă amplifică impactul instabilității asupra raportărilor financiare.

În acest context, se recomandă adaptarea continuă a politicilor contabile, monitorizarea atentă a activelor și datoriilor sensibile la fluctuațiile pieței, precum și utilizarea prognozelor de risc pentru a asigura o imagine financiară coerentă și fundamentarea unor decizii prudente. Prin urmare, într-un mediu economic instabil, politicile contabile nu trebuie privite doar ca reguli tehnice de raportare, ci ca instrumente strategice de gestionare a riscurilor și de susținere a credibilității informațiilor financiare.

REFERINȚE:

1. Arianpoor, A., & Esmailzadeh Asali, F. (2023). The impact of earnings volatility, environmental uncertainty and COVID-19 pandemic on accounting comparability in an emerging economy. *Asian Review of Accounting, 31*(4), 612–630. https://doi.org/10.1108/ARA-10-2022-0257
2. Dichev, I. D., & Tang, V. W. (2009). Earnings volatility and earnings predictability. *Journal of Accounting and Economics, 47*(1–2), 160–181. https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2008.09.005
3. Ellahie, A., & Peng, X. (2021). Management forecasts of volatility. *Review of Accounting Studies, 26*(2), 620–655. https://doi.org/10.1007/s11142-020-09567-4

4. *Goodman, T., Neamtiu, M. și Zhang, F. (2018).* Analiza fundamentală și randamentele opțiunilor. Journal of Accounting, Auditing and Finance, 33 (1), 1–26.
a. McGregor, S. (2022). Fair value accounting impact on decision-usefulness of accounting information: Evidence from accounting standards update 2016–01 on the US insurance industry. *Journal of Financial Reporting and Accounting, 20*(5), 926–952. https://doi.org/10.1108/JFRA-12-2020-0352
b. Ozili, P. K. (2021). Financial reporting under economic policy uncertainty. *Journal of Financial Reporting and Accounting, 19*(2), 325–338. https://doi.org/10.1108/JFRA-08-2020-0242
c. Salman Arif, S., Marshall, N., & Yohn, T. L. (2016). Understanding the relation between accruals and volatility: A real options-based investment approach. *Journal of Accounting and Economics, 62*(1), 65–86. https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2016.04.005

Coordonator științific: SOCOLIUC Marian, prof. univ. dr.
ORCID: 0000-0001-6378-6686
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România
Telefon: + 40740027973
e-mail: marian.socoliuc@usm.ro